

lat stale i statecznie zwiększają w szkołach raz zależonych, gdy są czynni. I tak, kiedy cyfra dzieci, uczęszających do publicznych szkół ludowych, w r. 1885/86 wynosiła 368,936, to w r. 1890/91 wynosiła ona już 481,863, zatem przyrost [w ciągu tego czasu] wynosił 112,927, czyli 30%.

Objaw to — zdaniem komisji budżetowej — bardzo pocieszający, świadczący o rozbudowanym poczuciu potrzeby oświaty w szerokich warstwach naszego ludu, nadzieję o wzrastającym zaufaniu do szkół ludowych.

Przytoczone powyżej obydwa objawy w rozwoju szkolnictwa ludowego znajdują w obrębie kraj. funduszu szkol. za rok 1891 ten wyraz cyfrowy, że Rada szkolna krajowa przekroczyła wydatki na subsymtynie o 41.813 złr., natomiast zaoszczędziła 88.221 złr., w czym mieści się zaoszczędzenie 47.404 złr. na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli.

Z powodu tej ostatniej oszczędności zapytał sprawozdawca p. Madeyński obecnego na posiedzeniu komisji budżetowej wiceprezidenta Rady szkolnej krajowej Dra Bobrzyńskiego, o czym się mówić ma tak znaczne oszczędności?

Na to zapytanie odpowiedział p. wiceprezydent Dr Bobrzyński, że mają one dwa źródła: 1) okoliczność, że wiele posad obsadzić musiano tylko prowizorycznymi nauczycielami, którzy nie mają prawa do pięciocielei; 2) odmówienie pięciocielei pewnej liczbie nauczycieli, których praca nie była nienaganną i skuteczną. Rada szkolna krajowa o ile z jednej strony stara się o polepszenie bytu nauczycieli, o tyle z drugiej strony odmawianie pięciocielei za pracę nieskuteknie uważa za środek bardzo pożyteczny i konieczny.

Zarazem wyjaśnił p. wiceprezydent, że każdy taki wypadek odmówienia pięciocielei jest przedmiotem szczegółowego badania tak w Radzie szkolnej okręgowej, jak i w sekcji I Rady szkolnej krajowej i następnie na mocy osobnych uchwał.

Podnoszą się ogólnikowe skargi, iż nieskuteczność pracy może nastąpić wskutek okoliczności, niezależnych zupełnie od nauczyciela. P. wiceprezydent odpowiadał na to, że Rada szkolna kraj. tak jednak nie interpretuje ustawy, bo byłoby to doprowadzeniem jej do absurdum, — a zarazem stwierdził stanowczo, że nieskuteczność pracy tam tylko pociąga za sobą odmówienie pięciocielei, gdzie ona nastąpiła z winy nauczyciela.

Wydział krajowy projektował na podstawie preliminarza Rady szkolnej kraj. wydatki budżetu szkolnego na r. 1892 w kwocie 1,305,944 złr., dochoły zaś na 1,292,458 złr. Wynikający ztąd niedobór mający być pokryty z funduszu krajowego, wynosiłby 1,112,986 złr. Niedobór ten byłby większym od niedoboru z r. 1891 o 121.135 złr.

Różnice między preliminarzem Rady szkolnej krajowej a komisją budżetową są następujące:

Rada szkolna krajowa preliminowała kwotę zł. 12.890 na tę kategorię szkół nowych, które miały wejść w życie od 1 września 1891. Ponieważ z porównania wyników z preliminarzem w latach ostatnich okazują się znaczne w tej pozycji zaoszczędzenia, które w r. 1891 wynosiły 10.507 złr., przeto komisja budżetowa preliminuje na ten cel o 8.000 złr. mniej niż Rada szkolna kraj. tj. kwotę 4.890 złr.

Przy pozycji preliminarza „nauka zręczności“ uchyliła komisja budżetowa uwagę, iż byłoby rzeczą nader pożądaną pobudzić odpowiednie czyniki lokalne do większej ofiarności; na 52 bowiem szkół, w których ma być zaprowadzony 1 rok nauki zręczności, znajduje się 25 szkół takich, w których fundusze lokalne nie przyznają się zgoła nie do pokrycia potrzebnych wydatków.

Dochody preliminarz komisja budżetowa zgodnie z Wydziałem kraj. w kwocie 192.958 złr.

W porównaniu zatem powyższych dochodów z wydatkami, uchwalonem w kwocie 1,297,944 złr., okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w kwocie złr. 1,104,986.

W komisji sanitarnej zatwierdzono na podstawie referatu p. Czyżewicza, sprawozdanie Wydziału kraj. w przedmiocie udzielenia temuz Wydziałowi upoważnienia do zawarcia z administracją państwa umowy co do budowy klinik dla fakultetu medycznego we Lwowie. Komisja przyjęła w tej mierze wnioski Wydziału kraj. Referat o organizacji okręgów sanitarnych w gminach i obszarach dworskich poruczono p. Pilałow.

Komisja gospodarstwa kraj. zatwierdziła na podstawie referatu p. J. Gnońskiego, sprawozdanie o szkole lasowej we Lwowie, przyjmując sprawozdanie Wydziału kraj. do wiadomości i wnosząc na przyznanie całej emerytury b. dyrektorowi szkoły lasowej p. Strzeleckiemu.

W komisji administracyjnej przeprowadzono dyskusję nad projektem do ustawy, zmieniającej ustawę o konkurencyi kościelnej. Referat projektu ustawy ognowie dla wsi poruczono p. Trzeciakiemu.

W komisji szkolnej uchwalono w zasadzie na wniosek referenta p. St. Badeniego podwyższenie dotacji na stypendya dla uczniów i użeczenie seminarjów nauczycielskich z kwoty 30,000 złr. na 60,000 złr., zgodnie z propozycją Wydziału krajowego. Nadto zatwierdziła komisja według referatu p. Asnyka sprawozdanie Wydziału kraj. z czynności departamentu szkolnego Wydziału kraj.

Ruch w pracach komisyjnych obecnie prawdziwie gorączkowy; na jutro przed posiedzeniem sejmowym zapowiedziane są posiedzenia komisji: budżetowej, drogowej, gospodarstwa kraj., petycyjnej, szkolnej i sanitarnej.

Dalszem przedłożeniem Wydziału kraj., przedstawięm Sejmowi, jest sprawozdanie w przedmiocie krajowych składów publicznych we Lwowie i w Krakowie.

Wydział krajowy zaznacza w tym sprawozdaniu, że rokowania, prowadzone z gminą miasta Lwowa o objęcie składów krajowych lwowskich w zarząd miasta, nie doprowadziły do żadnego rezultatu, gdyż gmina postawiła warunki, których Wydział krajowy zaakceptować nie mógł.

Następnie przedstawia Wydział krajowy konieczną potrzebę rozszerzenia magazynu spirytusowego we Lwowie. Od chwili otwarcia składów do 15 listopada 1890 roku musiały bowiem dyrekcyja dla braku miejsca odmówić przyjęcia 8,500 hl.

Również domaga się Wydział kraj. rozszerzenia magazynu zbożowego we Lwowie. I w tym dziale dla braku miejsca musiały dyrekcyja odmówić przyjęcia około 400 wagonów zboża. Również Towarzystwo handlowe we Lwowie wniosło prośbę o rozszerzenie składów na naftę rafinowaną,

kawę i ryż, oraz na nawozy sztuczne. Wydział krajowy uważa za konieczne rozszerzenie obu składów krajowych także na działy towarowy, oraz rozszerzenie samego magazynu zbożowego we Lwowie.

W krakowskich składach wykazuje Wydział krajowy również nadzwyczajne przepełnienie magazynu zbożowego. W r. 1890 przyjęto do magazynów krajowego zboża 459 wagonów, transiowego zaś 262 wagonów; natomiast w roku 1891 przyjęto krajowego zboża 892 wagonów, a transiowego 700 wagonów — przeto razem 1,592 wagonów; odmówiono zaś dla braku miejsca przyjęcia 300—400 wagonów.

Sprawozdanie swe kończy Wydział krajowy wnioskami, aby Sejm upoważnił Wydział krajowy do rozszerzenia magazynu zbożowego w Krakowie kosztem 161,600 złr. i zakupu w tym celu gruntu od kolei północnej, gdyby zaś pertraktacje z koleją północną spełzły na niczem, do rozszerzenia magazynu zbożowego na własnym gruncie kosztem 154,500 złr.; do odstąpienia kolei północnej 205 m² gruntu, należącego do krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu w Krakowie, a będącego własnością kraju; do rozszerzenia magazynu zbożowego we Lwowie kosztem 20,000 złr.; do rozszerzenia magazynu spirytusowego we Lwowie kosztem 46,000 złr.; do zakupu dwóch wagonów cysternowych i stu beczek transportówek na spirytus kosztem 8,000 złr.; do wybudowania domu administracyjnego dla składów lwowskich kosztem 10,400 złr.; do sprzedaży pozostałego przy krajowych składach lwowskich skrawka gruntu, 238 m²; do użycia z ceny w ten sposób uzyskanej mającej kwoty 2,000 złr. na podbudowanie dachu blaszanego na zbożowym magazynie lwowskim, oraz do wyjednania u władz rządowych rozszerzenia koncesji kraj. składów publicznych we Lwowie i w Krakowie, także na działy towarowy; wreszcie do zawarcia umowy z galic. Towarzystwem akcyjnym handlowem we Lwowie o postawienie na gruncie krajowych składów we Lwowie magazynu na naftę i przyjęcia od tegoż Towarzystwa zaliczki, splecałnej w formie opłat za magazynowanie nafty. Na pokrycie kosztów rozszerzenia składów i zakupu wagonów cysternowych, oraz beczek transportówek żąda Wydział krajowy wstawienia do budżetu krajowego na r. 1892 dodatkowego kredytu w kwocie 246,000 złr.

W końcu żąda Wydział krajowy upoważnienia do przedłożenia na następnej sesji sejmowej projektu etatu osób i plac funkcyjnarystów krajowych składów publicznych we Lwowie i w Krakowie.

Sprawy miejskie.

Posiedzenie Rady miejskiej d. 17 marca 1892.

Przewodniczy prezydent miasta Dr Szlachowski.

Odczytano pismo następującej treści: Komitet, zawierający dla udziału sztuki polskiej w wystawie międzynarodowej muzyce teatralnej w Wiedniu, zamierza urządzić pokój Chopina, wystawę okazów historycznych, oraz o ile to będzie możliwe, przedstawienia oper, dramatyczne i koncerta, z udziałem pierwszorzędnych sił artystycznych polskich. Komitet stara się utworzyć fundusz gwarancyjny i dlatego prosi Radę miejską o subskrybowanie pewnej sumy (Pismo przekazano sekcji skarbowej).

R. m. Chęciński oświadcza, iż doszły go pogłoski, że p. architekt Zawiejski żywi do niego urazę za wyraz „nieuczciwy“. Aczkolwiek mowca nie poczuwa się, by użył tego wyrazu, przeciw takiej protestuje.

R. m. Dr Boroński zaznacza, iż lokale na dworcu kolejowym są brudne i dlatego przedkłada rezolucję: „Rada uprasza p. Prezydenta, aby udzielił do zarządu kolei Północnej ces. Ferdynanda o odnowienie sal w dworcu krakowskim.“ (Przyjęto).

R. m. Chęciński wraz z r. m. Brańnickim przedkłada nagły wniosek, ażeby, celem gruntownego zbadania kwalifikacyi ubiegających się o roboty malarskie przy nowym teatrze, wzmocnić komisję teatralną fachowymi znawcami, mianowicie dyrektorem Szkoły Sztuki pięknych, p. Matejką, prof. Leopoldem Löferem i dyrektorem Władysławem Łuszczkiewiczem. — Rada do wniosku się nie przychyliła.

Z porządku dziennego, imieniem sekcji skarbowej, przedkłada r. m. Geisler preliminaryarne dochody budżetu m. Krakowa na rok 1892. Dochody zwyczajne obejmują następujące tytuły: I dochód z gruntów miejskich za obrębem rogatki 6.763 złr.; II czynsze dzierżawne z gruntów miejskich w obrębie rogatki 15.717 złr.; III czynsze z domów i pomniejszych miejskich nieruchomości 10.231 złr.; IV czynsze z jatek rzemieślniczych pod Dominikanami 6.713 złr.; V czynsze ziemne 390 złr.; VI czynsze z kamrów i placów publicznych 9.675 złr.; VII dochód z reżni 23,000 złr.; VIII dochód z myta rogatkowego złr. 80,000; IX dochód z wagi miejskiej 150 złr.; X opłata od wyrobu miodu 3.500 złr.; XI dochód z desinfektora 100 złr.; XII dochód z czyszczenia dołów kloacznych 4.270 złr.; XIII A. dochód z zarobku straży pożarnej 10 złr.; XIII B. dochód z pracowni chemicznej 80 złr.; XIV dochód z zarobku pociągów miejskich 520 złr.; XV taksy za przyjęcie do gminy 300 złr.; XVI opłata za konsensus 20.000 złr.; XVII opłata za pozwolenie tańców przy muzyce w lokalach publicznych 750 złr.; XVIII opłaty za odpisy dawnych aktów stanu cywilnego 1 złr.; XIX dochód z cementarza 2.800 złr.; XX taksy szkolne 10.810 złr.; XXI egzaktne 9.750 złr.; XXII dochody funduszu obywateli 9.100 złr.; XXIII odsetki od kapitałów 856 złr.; XXIV częściowe wynagrodzenie za kwatery dla wojska 22.150 złr.; XXV dochody na utrzymanie plantacyi 1542 złr.; XXVI zroty rachunkowe nie obejmują żadnej kwoty; XXVII dochody przegodne 6.224 złr. Ogólna suma dochodów zwyczajnych wynosi 388.750 złr.

Wszystkie powyższe tytuły Rada przyjęła; toczyła się wszakże przy poszczególnych dyskusjach, której wynikiem było przyjęcie szeregu wniosków. Przebieg dyskusji jest następujący: Przy tyt. III poz. 10 dochód z ujeżdżalni 812 złr. zabrał głos r. m. Feintuch i wykazał, że dochód ten jest za mały; za realność tę gmina zapłaciła przed 10 laty 57,000 złr., doliczywszy stracone procenta, realność kosztuje gminę przeszło 70,000 złr., od

której to kwoty tak niski ma dochód; mowca postawił rezolucję: „Wzywa się sekcję ekonomijną, ażeby w najbliższym terminie przedłożyła Radzie wnioski względem użycia ujeżdżalni pod Kapucynami w ten sposób, ażeby albo przynosiła odpowiedni dochód do wyłożonego kapitału, albo przez zabudowanie gruntu wartość stosunkowo zrealizowana została.“ (Przekazano sekcji ekonomijnej).

Przy tytule III czynsze z domów i pomniejszych miejskich nieruchomości, uchwalila Rada, po krótkiej rozprawie, rezolucję sekcji skarbowej, wzywającą Magistrat o podjęcie starań celem szybkiego sprzedania realności L. 9 dz. IV po Brzezińskim. — Przyjęła również Rada rezolucję sekcji skarbowej, wzywającą Magistrat o pozyczenie stonownych kroków celem uregulowania i podwyższenia opłat placowego od dorózkarzy. Przeciw rezolucji wystąpił r. m. Epstein, popierał ją zaś usilnie r. m. Feintuch; p. wiceprezydent Friedlein wykazał potrzebę wprowadzenia opłaty placowego od fur wiejskich, przybywających na targi; r. m. prof. Dr Domański zwrócił uwagę na szkodliwość składów węgla, zanieczyszczających ulice miasta, oraz na potrzebę oparkowania placu na rogu ul. Kopernika, gdzie z powodu nieczystości utworzyło się formalne jezioro. Rada przyjęła rezolucję sekcji skarbowej.

R. m. Gwiżdźmorski przedłożył przy tyt. IX waga miejska rezolucję: Wzywa się sekcję prawniczą o uregulowanie taryfy dla wagi miejskiej. (Przyjęto). — Przy tyt. XV taksy za przyjęcie gminy, przyjęła Rada rezolucję r. m. Epstein, a, aby sekcja V poczyniła kroki, iżby maximum obecne taksy, wynoszące 50 złr., podniesione być mogło do 300 złr. — Przyjęła dalej Rada przy tyt. XVI opłaty za konsensa rezolucję sekcji skarbowej, wedle której Rada ponawia uchwałę swą z d. 2 maja 1889 r. w sprawie podwyższenia opłat za konsensa na szynki, kawiarnie, piwarne itd. i wzywa komisję, w której sprawa ta się znajduje, aby, o ile będzie potrzeba, wnioski swe do zebrań się najbliższego Sejmu krajowego przedstawiła. Przy rezolucji wyjaśnił radca Magistratu p. Szymkiewicz, iż w sprawie tej odbył już kilka posiedzeń podkomitet, złożony z r. m. Muczkowski, Dra Pieniacka i Dra Horowitza; zebrany też został odpowiedni materiał statystyczny i sprawa niebawem ostatecznie załatwiona i pełnej Radzie przedłożona zostanie.

Przy tyt. XVIII opłaty za pozwolenie tańców przy muzyce w lokalach publicznych, wniosł r. m. Chęciński: Należy poczynić starania, aby należytą za pozwolenie tańców przy muzyce w lokalach publicznych zwiększoną została o połowę dotychczasowej należytosci. Rada przyjęła rezolucję po poparcie jej przez r. m. prof. Dra Jordana i po wyjaśnieniach radcy Magistratu p. Szymkiewicza. — Przy tyt. XIX dochód z cementarza podniósł r. m. Feintuch, iż dochód czysty z cementarza krakowskiego wynosi zaleden 1.400 złr., podczas gdy dochód z cementarza lwowskiego, również czysty, wynosi 14.570 złr. i wniosł, aby Magistrat przedłożył Radzie miasta, względnie sekcji ekonomijnej, wnioski co do odpowiedniego podwyższenia dochodu z cementarza. Rezolucję przyjęto. — Przy tyt. XX poz. 2 subwenycya Wydziału krajowego dla Muzeum Narodowego, ponowił r. m. prof. Dr Paręński swój wniosek, dążący do tego, aby wstęp do Muzeum był w każdą niedzielę dla publiczności przez 3 godziny bezpłatny; wniosek ten wszakże cofnął po wyjaśnieniach prezidenta i r. m. Dra F. Jakubowskiego, iż wskutek jego pierwszego wniosku Zarząd Muzeum nad sprawą obradował, i uchwalili rozdać bezpłatnie bilety wstępu w pierwszej niedzielę każdego miesiąca, i że uchwała ta przyjdzie pod decyzję pełnej Rady wraz ze sprawozdaniem czterocznym Zarządu Muzeum.

R. m. Geisler, jako referent sekcji skarbowej, przedłożył następnie dział II dochodów: dochody zasikowe, mianowicie tytuły: XXIX część przypadająca na dochód miasta z opłat konsumcyjnych 304,000 złr.; XXX część przypadająca na dochód miasta od wyrobu piwa 31,000 złr.; dochody z opodatkowania gminy: XXXI podatek gminny 2% od czynszów z mieszkań 43,000 złr.; XXXII podatek gminny 1/4% od czynszów z mieszkań na pokrycie wydatków kwatier przechodzących 10,750 złr.; XXXIII a) 10% dodatek gminny do podatków stałych na potrzeby gminne złr. 51,140; b) 12% dodatek gminny do podatków stałych na potrzeby szkolne 61,368 złr.; XXXIV podatek od psów 2500 złr. Dział III dochody nadzwyczajne: z funduszu Sukiennice dochód z r. 1892 złr. 20,985.

Przy tyt. XXXII a) wyjaśnił p. referent, iż na mocy uchwały sekcji skarbowej, dodatek gminny do podatków stałych podniesiony został na rok bieżący z 6% na 10%; zaś tyt. XXXII b) podniesiony został z 6% na 12%.

Nad niektórymi z tych tytułów toczyła się rozprawa i tak przy tytule XXXI r. m. Dr Boroński zaznaczył, że budżet tegoroczny zamyka się dość pomyślnie zwróceniem dochodów z rozchodami, sądzi, iż kredyty dodatkowe przekroczą małą kwotę, przeznaczoną na wydatki nadzwyczajne, a przyszły budżet z powodu nieuniknionej wzrostu wydatków musiałby być zamkniętym niedoborem. Należy więc już dziś obmyśleć zwiększenie dochodów i dlatego stawia następujący wniosek: „Rada miasta wzywa sekcję skarbową, aby zastanowiła się względem zaprowadzenia progresywnego dodatku gminnego od czynszów i przedłożyła wnioski swoje najdalej do 6 miesięcy.“

Przeciw wniosowi temu wystąpił r. m. Chęciński, bo przyczyniłby on się do wypędzenia mieszkańców z miasta za rogatki. R. m. Dr Propper przypomniał, iż taki wniosek postawił przed rokiem; dziś nie mógłby go popierać, bo stoimy wobec reformy opodatkowania państwowego, a do tej reformy my naszą gospodarkę dopiero zastanowić będziemy mogli. R. m. Muczkowski nie dał chywały, ale w interesie prawdy stwierdza, że aczkolwiek ojcami wniosku mienia się pp. Dr Boroński i Dr Propper, to jednak on ten wniosek jeszcze przed laty postawił; mowca również nie oświadcza się za zatwierdzeniem wniosku obecnego z powodu reformy ustawodawstwa podatkowego państwowego. Wniosek r. m. Dra Borońskiego Rada odrzuciła.

Nie przyjęła również Rada rezolucji r. m. Chęcińskiego, aby ograniczyć się obecnie do podniesienia podatków wyłącznie w tyt. XXXIII a) i nie podwyższać pozycyi b), oraz odrzuciła rezolucję r. m. Dra Kohla, wzywającą sekcję skarbową, by na czas przedstawila Radzie wnioski, dążące do wyjednania u Sejmu przyzwolenia na pobór dodatku do podatku aż do 25%.

Po uchwaleniu tytułów, zestawienie ostateczne wypadka, jak następuje: rozchody 767,995 złr., do-

choły 770,145 złr., pozostaje na nieprzewidziane wydatki 2,150 złr. Z kwoty tej 2,150 złr. udziela Rada: 1) komitetowi dla dostarczania (działwie szkolnej ciepłych obiadów 100 złr.); 2) Stow. opiekującemu się biednymi uczenniami szkół ludowych wyznania mojeżozowego 100 złr.; 3) na budowę Domu Akademickiego 100 złr.; 4) Tow. gimnastycznemu „Sokol“ 600 złr. Zostało zatem 1,250 złr. na nieprzewidziane wydatki.

Następnie zasadał r. m. Geisler następującą wniosek sekcji skarbowej: kredyty dodatkowe i wszystkie wydatki, nieobjęte tytułami budżetu, nie mogą być wniesione do Rady bez wypracowanego dokładnego kosztorysu i uchwały sekcji skarbowej. Wniosek ten Rada przyjęła, odesłała zaś do sekcji skarbowej wniosek r. m. Gwiżdźmorskiego: „Sekcje nie powinny żądać wydatków uchwalając przed otrzymaniem uchwały pełnej Rady“ — niemniej wniosek p. wiceprezidenta Friedleina, aby zamknięcia rachunkowe dokonywane były z końcem marca każdego roku, z dodatkiem r. m. Dra F. Jakubowskiego, aby sekcya skarbowa zdała o tym ostatnim wniosku sprawę na najbliższem posiedzeniu.

Na tem posiedzenie zakończono.

KRONIKA.

Kraków 18 marca.

— Nabożeństwo żałobne. W poniedziałek d. 21 bm. o godz. 10 rano odprawi się w kościele N. M. Panny nabożeństwo za duszę ś. p. Pawła Popiela, długoletniego pełnomocnika i prezesa komitetu parafialnego, jak niemniej inicjatora restauracyi prezbiterium tegoż kościoła. X. administrator, duchowieństwo kościoła Maryackiego i obecny komitet parafialny zapraszają na to nabożeństwo pobożnych wiernych.

— Na pismo kondolencyjne, wystosowane przez Wydział krajowy do p. Jana Popiela, z powodu śmierci ś. p. Pawła Popiela, otrzymał Wydział krajowy następujące podziękowanie:

Pismo z Rady wysokiego Wydziału krajowego pod dn. 8 b. m. do najstarszego z nas wystosowane, a przez J.E. ks. Marszałka łaskawie doręczone, musimy uważać jako wielkie dowody zasługi obywatelskiej, złożony z trunny Ojca naszego przez tych, którzy mają prawo o zastudzie obywatelskiej sądzić. Jako takie, zajmie to pismo miejsce w papierach rodzinnych.

Przejrzeliśmy je z chlubą, wdzięcznością i z winnem głębokim uszanowaniem.

Jan Chościak Popiel. Dr Paweł Popiel, b. prof. głównej szkoły warsz.

— Rada miasta na wczorajszym pełnym posiedzeniu nadała prezentę na posadę starszego nauczyciela w szkole I Wojciechowi Guzdkowi, przy czem wyraziła życzenie, aby tenże został mianowany kierownikiem tej szkoły. Prezentę na posadę starszego nauczyciela w szkole II nadała Rada Nowakowi Stanisławowi, a prezentę na posadę młodszego nauczyciela w szkole VII Gotkiewiczowi Mieczysławowi.

— Z Uniwersytetu. Pp. Karol Karowski i Leopold Haim, obaj rodem z Krakowa, otrzymali dziś na tuższym Uniwersytecie stopień Drzym wszech nauk lekarskich, a p. Konstanty Działowski, rodem z Brzozowa, stopień doktora praw. Dnia 15 b. m. otrzymał na tuższym Uniwersytecie p. Bronisław Potocki, rodem z Bałic w Galicyi, stopień Dra praw.

— W Muzeum techniczno-przemysłowym miejskiem odbędzie się na wyższym zakładzie naukowym dla kobiet imienia Dra A. Baranieckiego jutro od godz. 12—1 piętnasty nadzwyczajny wykład dla szerzej publiczności. Prof. Dr August Sokolowski rozpoznie szereg prelekcji p. t.: „O reformatorach i reformach politycznych w Polsce XVI wieku“. Bilety wstępu na wszystkie wykłady tegoż przedmiotu można nabywać w zarządzie Muzeum, a na pojedyncze prelekcye u wejścia do sali wykładowej.

— Wykład popularny. Staraniem Wydziału kraj. Towarzystwa oświaty ludowej odbędzie się w niedzielę dnia 20 b. m. o godz. 3 po południu w sali gimnazjum św. Anny dwunasty bezpłatny wykład popularny prof. Dra Józefa Kleczyńskiego: „O emigracyi“.

— Odczyt prof. Zawiejskiego: „O urzędzeniu sceny w nowym teatrze krakowskim“ odbędzie się, jak już donieśliśmy, w niedzielę o godz. 6 w sali Rady miejskiej. Bilety nabywać można w redakcyi *Czasopisma technicznego* przy ul. Szewskiej, L. 12 II p. pomiędzy godz. 12—1 i 6—7 codziennie, w niedzielę zaś przy wejściu do sali.

— Z teatru. Benefis p. Solkiego zapowiada się wybornie. Młody artysta o bardzo wybitnym talentie jest jedną z pierwszorzędnych sił naszej sceny; uznanie i sympatya, jakimi go darzy publiczność, z każdą rolą nową rosną coraz bardziej. Wszyscy, którzy pamiętają jego *Chudołę* z *Wieczoru trzech króli*, albo Don Basilia z *Wesela Figara*, cenią w nim niepospolity dar charakterystyczny i prawdziwie stylowe zrozumienie i odtworzenie postaci w jej najdrobniejszych szczegółach. Jutrzejsze premiery są podobno bardzo wesołe i dają p. Solskiemu pole popisu do okazania nigdy nieopuszczającej go werwy.

— Przedstawienie amatorskie. W niedzielę dnia 20 bm. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia drukarzy „Ognisko“ przedstawienie amatorskie. Program obejmuje: komedję w 1 akcie *Wdówka*, obrazek dramatyczny w 1 odświecie W. Szymanowskiego: *Na ulicy* i operetkę w 1 akcie, naśl. Belza, *Stowiczek*. Między sztukami produkować się będzie chór Tow. Początek o godz. 7-mej.

— Z kasyna powszechnego. Jutro w salach kasyna powszechnego w Krakowie odbędzie się koncert muzyki wojskowej.

— Koncert. Przypominamy, że w poniedziałek dnia 21 b. m. jest koncert na dom akademicki ze współudziałem panny Maryi-Pawlików, która w tym celu dziś wieczorem do Krakowa przybywa.

— N. Reforma“ wystąpiła wczoraj przeciw drukowanemu w *Petersburskim Krajku* artykulowi Stanisława Tarnowskiego p. t.: „Przedwezane politykowanie“. O polemice z jej wywodami nie myślemy w obecnej fazie rozwoju *N. Reformy* nie podobna z nią się wogóle rozprawiać. Chodzi tylko o stwierdzenie kilku faktów i jednego wniosku. Naprzód fakt. *N. Reforma* oświadcza, że gdyby artykuł Stanisława Tarnowskiego był się „pojawił w któremkolwiek czasopiśmie galicyjskim“, nie byłaby wcale zadawala sobie „trudu, aby nam odpowiadać“. Otóż artykuł ten jest ustępem z pracy Stanisława Tarnowskiego p. t.: *Z doświadczeń i rozmyślań*, i jako taki ukazał się w dniu 1 lipca 1891 r. w *Przeglądzie Polskim*. *Przegląd Polski* jest czasopiśmie galicyjskim. Dalej: *N. Reforma*, zadając sobie już trud“ polemizowania w tym artykulem w znanym piśmie p. t.: *Dwie opinie*. To fakt. A wniosek? *N. Reforma* przeprowadza polemikę z artykulem,

jak się teraz okazuje, wprzód nim po raz pierwszy miała sposobność go odczytać. Fakt ten nie potrzebuje komentarzy, ale sam w sobie wyjaśnia wiele ciekawych zagadek w systemie polemiki *N. Reformy*. Teraz np. jest już jasne, dlaczego, wedle *N. Reformy*, Stanisław Tarnowski okazać się miał w swej książce wielbicielem Aleksandra III. — Ostatnią — na razie tylko ostatnią — tę próbę rzetelności politycznej *N. Reformy* podajemy do wiadomości publicznej i do tego ograniczyć się będziemy nadal wobec „demokratycznego“ pisma krakowskiego; przed dwoma tygodniami straciło ono resztę prawa do tego, aby z niem polemizowano.

— Ubiad. Ze Lwowa donoszą nam: (X) Dziś we czwartek wieczór odbył się u J.E. księcia Marszałka Sanguskiego obiad, w którym, prócz dostojnego gospodarza, wzięli udział pp.: J.E. X. Metropolita Sylwester Sembratowski, poslowie: J.E. Adam ks. Sapieha, J.E. Dr Franciszek Smolka, Dr Aleksander Dworski Dr Adam Asnyk, Michał Lenartowicz, Stanisław Jędrzejowicz, Dr Włodzimierz Kozłowski, Jan Gnoński, Tadeusz Lange, Henryk Szeliski, Oktaw Sala, Marjan Mazaraki, Stanisław Gnięznow, X. Mikołaj Siczowski, Teofil Merunowicz, Dr Tadeusz Rutowski, Włodzimierz Siemiginowski, Dr Michał Korol, sekretarz Wydziału krajowego Eugeniusz Pierozylski i inżynier kraj. biura melioracyjnego Andrzej Kędzior.

— „Dz. Polski“ donosi: Rada nadzorcza Banku krajowego, złożona, jak wiadomo, z 8 członków i przezwania posłów sejmowych, na wniosek swego prezesa, wyraziła jednogłośnie p. Drowi Zgórskiemu podziękowanie i uznanie za zajęcie w ankiecie stanowiąca krystofu dla kraju. Dr Zgórski uprosił nadto prezesa Towarzystwa gospodarskiego, ks. Adama Sapiechę, aby zwołał posiedzenie komitetu, celem wysłuchania sprawozdania i objawienia opinii o stanowisku, jakie, jako ekspert, zajął w obradach ankiety.

— Towarzystwo ruskie im. Szwecznik odbyło walne zgromadzenie we Lwowie dnia 13 b. m. Uchwalono przedewszystkiem zmienić statut tegoż Towarzystwa. W myśl uchwalonych zmian, Towarzystwo będzie miało następujące zadania: pielęgnowanie nauk w swej mowie ojczystej i rozwój sztuk pięknych, gromadzenie wszelkich zabytków starożytności i przedmiotów naukowych, a konserwowanie pamiątek przeszłości ruskiej. Towarzystwo dzielić się będzie na 3 sekcye: filologiczną, historyczno-filozoficzną i matematyczno-przyrodniczo-lekarską. Z łona poszczególnych sekcji mogą się wytwarzać osobne komisye.

Walne zgromadzenie całego Towarzystwa mają się odbywać corocznie, a posiedzenia sekcji co miesiąc. O ile sądzić można z odbytej dyskusyi, Towarzystwo imienia Szwecznik stanowić będzie w przyszłości związek ruskiej Akademii umiejętności. Prezesem Towarzystwa obrano jednogłośnie profesora Juliana Celewicza, a w skład wydziału weszli: Dr J. Celewicz, poseł Al. Barwiński, K. Pańkowski, S. Gronicki i Dr Al. Kułaczowski. Fundusze Towarzystwa wynoszą 13.790 złr.

— Mianowania i przeniesienia. Minister rolnictwa zamianował zarządcę lasów i dóbr skarbowych X rangi, Alojzego Ferdynanda Swobodę w Ostawach, zarządcą w IX randze, z pozostawieniem na dotychczasowem stanowisku służebnym; następnie zamianował asystenta leśnictwa, Jana Stanička, zarządcą lasów i dóbr skarbowych w X randze; wreszcie elewów leśnictwa: Antoniego Syma i Karola Chlupalskiego, asystentami leśnictwa w XI klasie rangi; w końcu przenosił zarządcę lasów i dóbr skarbowych, Stanisława Dąrowskiego, w tym samym charakterze służebnym do zarządu w Niebylewcu, a asystenta leśnictwa, Adolfa Bundsmanna, ze Lwowa do dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych w Gmunden.

— Dar. Najj. Pan udzielił z prywatnej swej skątki wyznawczej gminie izraelskiej w Jasłaskach, w powiecie sanockim, na budowę domu modlitwy z pomogą w kwocie 60 złr.

— Sąd wojenny V korpusu armii austriacko-węgierskiej skazał onegdaj w Przyszubru — jak donosią ztamtąd do *Fremdenblattu* — dwóch oficerów 9 dywizyj baterji na degradacyę, 7-miesięczną więzienie i kilkoletnią dodatkową służbę, a to za nieładnie obchodzenie się z podwładnymi.

— Loubet otrzymał list, zawierający pogródkę, że anarchiści zemszczają się na nim krwawo za przedłożenie w Izbie projektu ustawy, nakładającej karę śmierci za dynamitowe zamachy. — Paryska Rada gmina postanowiła wyznaczyć nagrodę 100.000 franków za wynalazek, mogący służać do powstrzymania eksplozji.

deńskie. Węgry opanowane są jakimś chyba istotnie tylko „szalem” za monetą złotą. I tam wpływ żydów w tym względzie niemała gra rolę.

Mowca powoływał się dalej na zdania znakomych ekonomistów, którzy zbijali mylnie przypuszczenie, jakoby na podróży pieniądza zyskały rodziny uboższe. Rząd przesyłał — zdaniem mowcy — o akcyi całej tem, że nie zapłacił ankiety naprzód, czy wprowadzić regulacyi, ale od razu zapłacił, czy wprowadzić? Dziwi się też mowca, że zwolano osobno komisyi austriacką, a osobno węgierską. Węgierska oświadczy się prawdopodobnie za monometalizmem, austriacka zaś pójdzie pewno także w tym kierunku. Należałoby zwolnić komisyi wspólną. Mowca żąda stanowczy, energicznej, solidarnej opozycyi Koła polskiego przeciw monometalizmowi. Koło powinno natomiast domagać się regulacyi waluty na następujących podstawach: wypłata w kruszcach, wprowadzenie monety złotej tylko w miarę możności, bez żadnych wysiłków gwałtownych, bez podjęcia pożyczki. Austria powinna dalej — zdaniem mowcy — przystąpić do porozumienia z innymi państwami w celu wprowadzenia ogólnej ulgi bimetalicznej za przykładem Anglii.

Zgromadzenie podjęło również postawę za sprawozdanie. Wyraził to następnie szczegółowo p. Osmoński, który zsolidaryzował się z zaprzyceniami p. Rozwadowskiego, również jak p. Łączyński. Na stosowaną interpelacyję tego ostatniego, oświadczył się poseł za zredukowanie jednostki monetarnej, sądząc, że w danym razie opozycyi przeciw półguldenowi nie będzie. Po przelomieniu p. Białoskórskiego, na wniosek p. Skólimowskiego, wyrażono p. Rozwadowskiemu jednomyślnie przez posłanie wotum zaufania.

Krajowa fabryka wódek i likierów. W ręce firm krajowych, trudniących się fabrykacją likierów i wódek słodzonych, niepóźni się miejsce zajmie destylarni wódek p. Karla Neumayera, właściciela dóbr w Rokowie pod Wadowicami. Najrozmaitsze likiery i wódki wyrabiane są przez p. N. za pomocą destylacji chemicznej z świeżych owoców i czystego żytniego spirytusu, wskutek czego mają szczególnie dobry smak i nie są zdrowiu szkodliwe. Właściciel, idąc z postępowem czasu, dokłada wszelkich starań, aby fabrykować wódkę tylko w najlepszym gatunku i tym sposobem wyregulować wyrobę zagranicą, niedając żadnej reklamie dobroci i często bardzo wątpliwego pochodzenia. Na dowód zaś rzeczystwiej dobroci wódek p. Neumayera może posłużyć ta okoliczność, iż wywóz jego wyrobów do wszystkich krajów koronnych monarchii a nawet za granicę coraz bardziej wzrasta. Jako nowość w swoim rodzaju puścił p. Neumayer świeżą w obieg handlowy wyborny likier zdrowotny, zwany „Excelsior”, wyrabiany z ziół i korzeni według wskazań Dr. Fr. Oppya, lekarza praktykującego w Wadowicach, a zalecany jako niezrównany środek przeczyszczający przeciw malarii i febrze gastroycznej. Największy cennik tej firmy zawiera kilkadziesiąt najrozmaitszych likierów i wódek, przeto tego esencye paczowe i herbaciane, rummy, araki, koniaki i śliwowiec.

Sprawozdanie z targu zbożowego na Kłoparzu. Kraków 18 marca.

Mniej pomyślnie koniunkturę handlu zbożowego, jakie na targ wtorkowy tak niekorzystnie oddziały, nie uległy dotąd żadnej zmianie, a w tych warunkach polepszenia tendencji spodziewać się trudno. To też targ dzisiejszy, jakkolwiek po obniżeniu cen, jakie nastąpiło, chcę do kopna może cokolwiek więcej była ożywiona, był wogóle słaby, a nieliczne obroty, jakie miały miejsce, odbywały się co do pszenicy na podstawie cen ostatnich, co do żyta 10—20 ct. niżej. Stosunkowo dobrze trzyma się w cenie celny jęczmień do siemiu, gorsze gatunki także dość chętnie kupują, ale tanio.

Placono za pszenicę białą od 11:50 do 11:85 złr., za czerwoną od 11:20 do 11:75 złr., za żółtą od 11:10 do 11:70 złr.; za żyto od 10— do 10:40 złr.; za jęczmień browarny od 8— do 8:50 złr.; na kaszę od 7:25 do 7:75 złr.; za owies od 6:75 do 7:20 złr.; wyka od 6:25 do 6:75 złr.—wszystko za 100 kilogramów.

Wiedeń 18 marca. (Telegram biura koresp.) Stan Austro-węgierskiego Banku z dnia 15 marca 1892 roku: Banknoty w obiegu 390.191.000 zlr. (— 7,842.000) Zapas kruszcowy . . . 246.226.000 „ (— 68.000) Portfel węgierski . . . 125.259.000 „ (— 5,897.000) Lombard 24,424.000 „ (— 742.000) Rezerwa banknotowa i podatkowa 62,795.000 „ (+ 5,149.000) (Liczy pomniejszone w nawiasach oznaczają różnicę w porównaniu z wykazem z poprzedniego tygodnia. Przep. Red.)

Telegramy własne „Czasu”

Lwów 18 marca. (Ze Sejm.) Początek posiedzenia o godz. 2 min. 30. Urlopy otrzymali: Antoni Wodzicki do końca sesyi, Madeyski na 10, Słonecki na 8, Ludwik Wodzicki na 4, Dydyński na 6 dni.

Golejewski jeszcze raz porusza kwestyę ustawy przemysłowej i oświadcza, że zrezygnował z godności kwestora.

Przy odczytywaniu petycji zabrał głos p. Okuniewski, popierając petycję nauczycieli powiatu Horodeńskiego, o polepszenie ich bytu i zwiększenie udziału grona nauczycielskiego w radach szkolnych okręgowych.

Z porządku dziennego przekazano komisyi gospodarstwa krajowego sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie krajowych składów publicznych we Lwowie i Krakowie, o osuszaniu bagien w powiecie lancuckim i jarosławskim, oraz o podniesieniu mleczarstwa w kraju.

W myśl wniosków Wydziału krajowego (ref. Edward Jędrzejewicz) udzieli Sejm na lat 5 od dnia wejścia w życie uchwały sejmowej, koncesyi Wydziałowi powiatowemu w Skalskim do poboru myta na rzecz utrzymania drogi gminnej Grzymałów-Sorocko-Trembowla, oraz udzieli koncesyi do pobierania na ten sam okres czasu opłat mytniczych: a) obzarowiu dworskiemu w Maryampolu od przewozu przez Dniestr, b) gminie wspólnie z obszarem dworskim w Łukach, od mostu na rzece Henc, c) obzarowiu dworskiemu w Wolczynie od mostu na Bystrzyce, d) Radzie powiatowej w Wadowicach, od mostu na rzece Skawie przy drodze powiatowej wadowicko-czerwionoskiej i od mostu na rzece Skawie w Żembrzykach, e) Radzie powiatowej w Podhajcach na drodze powiatowej podhajacko-halińskiej, f) Radzie powiatowej w Mielcu od mostu nad Nowym Brniem w Ziempiwio, g) Radzie powiatowej w Gorlicach na drogach komunikacyjnych Ropa-Wysowa, Biecz-Golanka i Libusza-Lipinki, h) Radzie powiatowej w Kamionce Strumiłowej od mostu na rzece Peltwi w Busku.

Na wniosek komisyi drogowej (ref. Jaworski) w załatwieniu petycji Wydziału powiatowego w Cieszanowie uchwalono: Sejm wyraża przekonanie, że przy uznanii dojazdu kolejowego jedynie potrzeba takiego dojazdu jest rozstrzygającą, o której potrzebie orzekają ustawy ku temu polowane władze państwowe i autonomiczne, że przeto ustawa z 15 kwietnia 1881 § 1 nie jest wykluczona możliwości, by do pewnej stacyi więcej jak jeden dojazd kolejowy został postanowiony.

Przy tej sprawie zabrał głos komisarz rządowy, wyrażając zaprzyczenie, iż nie potrzeba zmiany ustawy, aby dwa dojazdy do jednej stacyi kolejowej uznano za publiczne. Rząd popiera sprawę budowy dojazdów i nadal z całą gorliwością popiera ją będzie. Mowca wskazuje na to, iż właśnie z inicjatywy rządu przysłała do skutku budowa kilku dojazdów.

Na wniosek komisyi drogowej (ref. Jaworski) przeszedł Sejm do porządku dziennego nad petycją Rady powiatowej w Mielcu w sprawie zmiany § 4 noweli z 9 marca 1888 do ustawy o dojazdach kolejowych.

Imieniem komisyi prawniczej ref. Klemensiewicz przedkłada projekt ustawy, uzupełniającej postanowienia ustawy krajowej z dnia 20 marca 1874 o założeniu i wewnętrznym urządzeniu ksiąg hipotecznych. Projekt opiewa:

§ 1. Dla części składowych, wydzielonych z posiadłości tabularnej, może być osobny wykaz hipoteczny utworzony w księgach tabularnych, jeżeli roczna należność w podatkach rządowych realnych z tychże części najmniej 100 zlr. wynosi, a strona w odnośnym podaniu tabularnym przedłoży dowód, że Namiestnictwo i Wydział krajowy zgadzają się na utworzenie takiego wykazu. W braku powyższych warunków utworzonym będzie dla takich wydzielonych części składowych nowe cialo hipoteczne w księgach gruntowych dla posiadłości nietaularnych. Gdyby jednak właściciel takiego nowego ciala w przeciągu jednego roku od daty zawarcia odnośnego kontraktu przedłożył zezwolenie Namiestnictwa i Wydziału krajowego na utworzenie z tychże samych części składowych nowego wykazu tabularnego, natenczas powyższe cialo hipoteczne może być na żądanie właściciela przeniesione do ksiąg hipotecznych tabularnych.

§ 2. O ile zachodzą warunki, przewidziane w § 5 ust. kraj. z dnia 20 marca 1874, mogą być posiadłości tabularne, lub wydzielone składowe części, które na żądanie właściciela wcielane albo do innego wykazu hipotecznego posiadłości tabularnej, objętej tą samą księgą gruntową, albo do wykazu hipotecznego księgi gruntowej dla posiadłości nietaularnych te samej gminy katastralnej, a to z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 6 lutego 1869. Pod tymi samymi warunkami mogą posiadłości nietaularne lub wydzielone z nich części składowe wcielone być do wykazu hipotecznego posiadłości tabularnej, jeżeli będzie wykazaniem, iż równocześnie z tem wcielaniem lub też wcześniej wydzieloną została z tejszej posiadłości tabularnej taka część, z której roczna należność w podatkach rządowych realnych nie wynosiła o wiele niższej kwoty od tej, jaka przypada z posiadłości nietaularnej, wcielić się mającej. Przed zezwoleniem na żądanie wcielienia, są właściwy zasięgnąć ma opinii Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

§ 3. Posiadłości tabularne, które w myśl ustawy krajowej z d. 21 marca 1888 wcielone zostaną do związku gminnego, mają być przez właścicieli sądy z urzędu wydzielone z ksiąg hipotecznych, przeznaczonych dla posiadłości tabular-

nych, a przeniesione do ksiąg hipotecznych, obejmujących wykazy posiadłości nietaularnych te samej gminy katastralnej. W tym celu zawiadomić będzie Namiestnictwo sądy kolejalne o każdym takim prawomocnym wcielaniu posiadłości tabularnej do związku gminnego.

§ 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie zaraz po jej ogłoszeniu.

Nad przedmiotem tym rozwinęła się dyskusya. Zabrał głos Pilat.

Następne posiedzenie odbędzie się w poniedziałek o g. pół do 10 rano.

Wiedeń 18 marca. Polit. Corr. odbiera wiadomość z Petersburga, że specjalny komitet, pod przewodnictwem prezydenta komitetu ministrów, p. Bunego, który miał za zadanie przekształcić finlandzkie publiczne instytucje na wzór takichże instytucyj rosyjskich, otrzymał polecenie zawieszenia swoich czynności na czas nieoznaczony. Rozporządzenie to jest wskazówką, że osoby decydujące uważają za rzecz niestosowną zastrzeżać w chwili obecnej antagonizm rosyjsko-finski.

Do tego samego dziennika donoszą z Warszawy, że przepisy meldunkowe, stosowane w ostatnich czasach ze szczególną surowością, rozszerzone zostały teraz także na okolice miasta. Przy tej sposobności szczególną wagę kładą władze na to, ażeby obecni żywożyli trzymać zdaleka od wszelkiego wglądania w zarządzenia wojskowe.

Wiedeń 18 marca. N. W. Tagblatt donosi z Berlina, że stanowisko Herrfurtha i Zedlitz jest zachwiane.

Berlin 18 marca. W tutejszych kołach krążą wieści o przesileniu ministeryalnym. Jak donoszą dzienniki liberalne, w otoczeniu Wilhelma zaczyna przeważać wpływ Miquela, a upadają wpływy Zedlitz. Wiadomość tę należy jednak ostrożnie przyjmować.

Zofia 18 marca. Sekretarz generalny rady ministrów, Goranow, zamianowany został zarządcą bułgarskiej agencji w Belgradzie.

Konstantynopol 18 marca. Nowo zamianowany ambasador angielski, sir Francis Clare Ford, przyjmowany był na audyencyi u sultana.

Telegramy biura koresp.

Wiedeń 18 marca. Cesarz wyjechał wieczorem o godzinie pół do 9ej do Buda-Pesztu. W ciągu popołudnia zaszczęścił Cesarz ministra wojny Banera odwiedzinami i zabawił u niego przez kwadrans.

Wiedeń 18 marca. Wczoraj odbyło się ostatnie posiedzenie ankiety walutowej. Walcher oświadczył się za walutą złotą, za usunięciem o ile możności obiegu srebra i not państwowych, za uwzględnieniem, przy obliczaniu relacyi, kursu z 1892 roku, wreszcie za zatrzymaniem guldena, jako jednostki monetarnej.

Warbanek oświadczył się za walutą złotą i za bezwarunkowym utrzymaniem obiegu srebra, jednak tylko aż do podjęcia wypłat w gotówce; do tego samego czasu należy zatrzymać noty państwowe, poczem powinny być wydane note kasowe po 5 guldenów do wysokości 80 milionów. Co do kursu obliczenia relacyi, rzeczoznawca poleca uwzględnienie wahań kursu w ostatnich czasach aż do dnia, w którym ustalenie kursu będzie postanowione, tudzież zatrzymanie guldena, jako jednostki monetarnej.

Po kołkowem przemówieniu ministra skarbu i podziękowaniu, wyruszonem przez Lucana imieniem komisyi, ankietą została zamknięta. Minister skarbu dziękując gorąco w kołkowem przemówieniu rzeczoznawcom za trudy pełne poświęcenia i stwierdza, że liczba pytań, co do których osiągnięto jednomyślność, jest nadspodziewanie wielka, zaś co do pytań spornych nastąpiło znaczne wyjaśnienie poglądów. W końcu dziękując minister członkom powtórnie, że użyty ich swego wsparcia pracy poważnej i zbawiennej dla monarchii.

Zagrzeb 18 marca. Wskutek wyniku wczorajszych wyborów do rady gminnej wielu studentów z partyi Staroczyńska zorganizowało przed redakcyą organu Strossmayera Obzor nieprzejazdną demonstracyę.

Praga 18 marca. Na wczorajszym posiedzeniu Sejm marszałek, w odpowiedzi na interpelacyję Tilszera w sprawie niezwołania Sejmu w roku przeszłym, wskazuje na odnośne pismo rządu, projektujące prorowizorium budżetowe albo sesyę, trwającą od 28 do 31 grudnia. Wydział krajowy oświadczył się za prorowizorium budżetowym pięcioma głosami przeciwko trzem, odrzucając wniosek Grega i Kuczery o uzyskanie trzechmiesięcznej sesyi. — Poseł Sil i towarzysze wnoszą interpelacyję w sprawie zakazu odbicia uroczystości Komenskigo.

Praga 18 marca. Na posiedzeniu komisyi ugodowej wniosł Schmeykal, aby przedewszystkiem wziąć pod obrady projekt rządowy w sprawie ograniczenia powiatów sądowych. Zeithammer i Greg wnoszą otwarcie jeneralnej dyskusyi nad wszystkimi przedłożeniami ugodowemi. Komisyja uchwalila przystąpić do jeneralnej dyskusyi. Greg żąda, aby komisyja na pełnem posiedzeniu sejmowem wniosła przejście do porządku dziennego nad przedłożeniami ugodowemi. Hr. Buqny omawia obszernie stanowisko wielkiej własności i zapowiada wniosek, żądający od-

roczenia obrad nad ugodą, który zostanie postawiony w toku jeneralnej dyskusyi. Mowca dowodzi, że większą własności pragnie ugody i dlatego też nie chce jej narażać na żadne niebezpieczeństwo. Mowca kończy temi słowy: Ponieważ chcemy być wierni pojednawczej tendencyi ugody, a nie chcemy ani znieść słowa, ani udaremnić pojednania, głosować będziemy za odroczeniem. Posiedzenie trwa dalej.

Berno 18 marca. Na wczorajszym posiedzeniu sejm baron Ottokar Prażak i towarzysze przedłożyli projekt, odnoszący się do zaprowadzenia repencyi powiatowych.

Tryest 18 marca. Przed wczorajszym odczytem w Teatro Politama wskutek pęknięcia rur gazowych nastąpiła eksplozja. Dwoch lampiarzy jest lekko rannych. Kilka szyb w oknach pękło. Odczyt odbył się następnie bez przeszkody.

Buda-Peszt 18 marca. Cesarz przybył tutaj dziś rano.

Berlin 18 marca. Wczoraj przed południem odbyła się pod przewodnictwem cesarza rada koronna w obecności wszystkich ministrów.

Berlin 18 marca. Tagblatt otrzymuje wiadomość ze Stuttgartu, że królstwo wirtemberskie zamierzają w kwietniu odwiedzić dwór wiedeński.

Darmstadt 18 marca. Pogrzeb wielkiego księcia Ludwika odbył się wczoraj wśród wielkiego udziału ludności.

Paryż 18 marca. Ubiegłej nocy aresztowano pewnie indywiduum, podejrzane o udział w zamachu na koszary gwardyi republikańskiej.

W murze więzienia Lasante na Faubourg Saint-Jacques znaleziono rury cylindrowe, zawierające prawdopodobnie materiały wybuchowe.

Paryż 18 marca. Zapewniają, że wskutek zdrady jednego z wtajemniczonych odkryła policja zamachy anarchistyczne, projektowane na dzień 18 marca. Policya dzisiaj poczyni nowe aresztowania. Ubiegłej nocy odbyły się w Bordeaux rewizye w mieszkaniach znanych anarchistów.

Londyn 18 marca. Konferencya związku górników postanowiła w poniedziałek całkowicie podjąć na nowo pracę, ponieważ strejk cel swój osiągnął.

Londyn 18 marca. Na zgromadzeniu 6,000 górników z hrabstwa Durham uchwalono dalszy ciąg bezrobocia. Reprezentantów prasy zmuszono do oddalenia się. Z powodu naruszenia spokoju interweniowała policya.

Manchester 18 marca. Zgromadzenie właścicieli kopalń węgla z hrabstwa Lancashire i Cheshire postanowiło w poniedziałek rozpocząć na nowo roboty w kopalniach.

Leodyum 18 marca. W nocy ze środy na czwartek podłożono nabój dynamitowy u wejścia do domu, gdzie mieszka prezydent trybunału przysięgłych, który sądził sprawę o zamach dynamitowy w Ougrés. Nabój znaleziono przed wybuchem i usunięto.

Petersburg 18 marca. Projekt kolei, przecinającej góry Kankaz, już został wykuty i przedłożony ministerstwu komunikacyi.

Rzym 18 marca. Na wczorajszym posiedzeniu Izby przy dyskusyi budżetowej margrabi Rudini i minister wojny zwalczyli stanowczo wnioski, dające do zaprowadzenia oszczędności w budżecie wojny. Rudini oświadcza się przeciwko zaprowadzeniu podatku rentowego, zapowiadając oszczędności w zakresie administracyi i zapewnia, że polityka zagranicza jest pokojowa, że jednak przyszłości przewidywać nie można, nawet na jeden rok z góry. Gabinet obstaje przy przyjęciu zaprojektowanych przez rząd oszczędności. Porządek dzienny Indellego, zaakceptowany przez Rudiniego, a wyrażający rządowi zaufanie, przyjęty został 261 głosami przeciwko 157. Przy dyskusyi szczegółowej uchwalono trzy pierwsze artykuły.

Bukareszt 18 marca. Izba przyjęła 81 głosami przeciwko 17 projekt adresu w dyskusyi jeneralnej. Minister spraw zagranicznych odparł zarzuty, jakoby konserwatywni dostali się do steru jedynie dzięki łasce królewskiej i jakoby się działali bezprawia przy wyborach. Liberalni — mówili minister — stracili władzę jedynie wskutek popełnienia błędów; zadaniem konserwatywnych będzie błędy te poprawić.

Belgrad 18 marca. Skupczyzna przyjęła w dyskusyi jeneralnej deklaracyę Milana po pięciogodzinnych rozprawach. Przemawiał 18 mówców. Ośmiu oświadczyło się stanowczo przeciwko ustawie, jako sprzecznej z konstytucyą; dziesięciu za ustawą, jednak wyłącznie tylko dlatego, żeby powrót Milana uczynić prawie niemożliwym. Dzisiaj odbędzie się dyskusya szczegółowa.

Rejent Belmarkowicz i metropolita Michał zachorowali na influencyę.

Belgrad 18 marca. Dyskusya jeneralna nad deklaracyą Milana była bardzo ożywiona. Galewicz przepowiednia. Radca stanu Vasiljewicz oświadcza, że ustawa jest aktem przymusu. Prokopiewicz oświadcza się przeciwko deklaracyi; nazywa rejentów płatnymi sługami radykalnych i maryonetkami Milana; oświadcza, że nominacya rejentów była bezprawna, ponieważ nie złożyli przysięgi przed skupczyzną. Przewodniczący przywołuje mowców do porządku i wśród protestu wielu deputowanych, oraz tumultu na galeryach, odbiera mu głos. Milan Gjuricz przemawia za ustawą i sądzi, że Milan nie może być zmuszony do miłości dla syna. Katicz oświadcza się przeciwko

ustawie, która nie wyklucza bynajmniej zamachów na Serbię. Liberalny Avakowicz uważa skupczyznę za niekompetentną do wydania wyroku banicy przeciwko ojcu panującego króla. Wyrok taki byłby publicznym skandalem. Referent Mostic oświadcza, że skupczyzna jest obowiązana uszanować polityczną śmierć Milana. Minister sprawiedliwości wykazuje, że rząd postępowal poprawnie. Deklaracya zawiera formę aktu państwowego, przez który Milan umiera dla Serbii pod względem politycznym i obywatelskim.

Cetynia 18 marca. Rząd wysłał do Kolaszyna ministra wojny, który w porozumieniu z wysłanym tamże przez Portę jeneralnym gubernatorem Kosowy działając będzie w kierunku uspokojenia ludności granicznej i zapobieżenia dalszym konfliktom.

Kair 18 marca. Rząd otrzymał zawiadomienie, że specjalny delegowany, wiozący firman dla chedywy, znajduje się w drodze do Egiptu.

Od Administracyi „Czasu”

Na pomnik dla ś. p. Pawła Popiela w kościele Maryackim nadesłali: hr. Józef Michałowski 20 zlr., Kochanowscy z Olszyn 5 zlr.

Dla Unionu w gubernii Orenburskiej nadesłali Dr M. B. 3 ruble.

Nadosłano.

(Artykuły w dziale tym nie pochodzą od Redakcyi).

Ganzeidene bedruckte Foulards 85 kr. bis fl. 4.65 p. Met. (ca. 450 versch. Dessins, gestreift, karirt, bedruckt etc.) — vers. roben- und stiekweise porto- und zollfrei in's Hans die Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. (10 4-13)

ALBUMY, wyroby z bronzu i skóry, portmonek, przybory do podróży i majoliki polecia MAGAZYŃ (636 2) AUBONMARCHÉ FILIPA EILE w Krakowie, ul. Grodzka, l. 6.

Dla usunięcia zawrotów głowy, zmęczeń w oczach, uporczywych bólów głowy, do których zwykłe tak są skłonne osoby krwiste, dosyć jest wypić wieczorem szklanek złotek Chambarda. Bardzo przyjemnego smaku w krótkim czasie zmniejszają i usuwają te przypadłości bez najmniejszego nawet oderwania się od zwykłych zajęć lub dyety. Skład w Krakowie w aptekach pp. Redyka i Wiszniewskiego i innych. (109 13-17)

Dla Wielkiego Duchowieństwa, Świętn. Urzędów gminnych, Obzarow dworskich, Nauczycieli wiejskich 1 t. p. Dr A. Cinciała, Podrechnik prawnicy, ksiądzka dla ludu, zawierająca przykłady próśb, podań i skarg, wzory świadectw, rewersów, deklaracyi, pełnomocnictw, kontraktów i t. p., spory tom oprawy 2 zlr. 50 ct., z opłatną przesyłką pocztową (należność przekazem pocztowym) 2 zlr. 70 ct.

Dr A. Cinciała, Pieśni ludu śląskiego z okolic Cieszyzna, 2 zlr., z opłatną przesyłką pocztową 2 zlr. 20 ct.

Dr A. Cinciała, Przysłowia, przypowieści i ciekawsze zwroty językowe ludu polskiego na Śląsku w księżyce cieszynskiem, 40 ct., z opłatną przesyłką pocztową 55 ct.

Do nabycia w Administracyi Czasu w Krakowie. Czysty dochód z rozprzedaży przesączonej jest dla Czynieli Ludowej i Domu narodowego w Cieszyźnie.

KURSA TELEGRAFICZNE. Wiedeń 18 marca. 2 godziny 30 min. po poł.

Table with columns for various bank and market rates, including Anglobanki, Unioy, Bankverein, Akcje Länderbank, etc.

Uposobienie giełdy bez ruchu.

Berlin 18 marca. Banknoty austr. . . . 171 30 4% Listy likw. pol. 62 — Krotki Wiedeń . . . 171 30 Akc. kol. Kar. Lud. — Banknoty ros. . . . 204 30 austr. kred. 169 50 5% Listy zast. pol. 64 50 Ułano Euble . . . 204 50

ODPOWIEDZIALNY REDAKTOR I WYDAWCA Michał Chyliński.

Table of exchange rates and interest rates for various banks and currencies, including Kurs pieniędzy i papierów publicznych, Włosy, Obligacje, etc.

Table of exchange rates and interest rates for various banks and currencies, including Gal. Karola Ludwika, Lwow-Czern. opodat, etc.

Wszelkie papiery wartościowe, banknoty zagraniczne i monety kupuje i sprzedaje pod najkorzystniejszą ceną. Kantor wymiany filii c. k. prz. gal. Banku Hipotecznego w Krakowie, Rynek l. 30. Złocenia z prowizyj skutoczności się odwrotną poczną bez doliczenia prowizyj.

Maggięgo „przyprawa do rosolu” czyni WSZYSTKIE ROSOŁY DOBREMİ

zadziwiająco

W KRAKOWIE u pp. J. Mikki, E. Fuchsa i Fr. Lenerta.

(239-2) We flaszkach od 45 centów wzwyż. Hours concours na wystawie powszechnej w Paryżu 1889 (jako członka jury). We wszystkich handlach kolonialnych i łakoci.

JOZEF RUDNICKI w Krakowie, Rynek główny, hotel Drezdeński, poleca: Baszliki i Kalosze oryginalne rosyjskie.

Najlepsza, najpraktyczniejsza, a zarazem elegancka i bardzo tania książka rachunkowa jest

Agenda-Buvar

du „BON MARCHÉ”

1892.

Co kartka bibuła, a na niej rysunki zajmujące i szkiełko humorystyczne; prócz tego rymowa kolumna i dokładny plan Paryża. Cena tylko 1 zlr. 12 ct., z przesyłką o 25 ct. więcej. (475-5-6)

Do nabycia

W KSIĘGARNI KATOLICKIEJ

Dr. Wład. Miłkowskiego

w Krakowie.

2, ulica św. Anny, róg Rynku.

Wychowawczynie z Północn. Niemiec, gdzie o- grodnictwo i uprawa poleca

zaraz lub na później Biuro umieszczony **pani Dr. Markusy**, Gartenstrasse 46 d w Wrocławiu. (685)

Do sprzedania ogród

1873 sążni kwadratowych, w całości lub parcelami. — Blizsza wiadomość przy ul. Garnarskiej pod L. 12, od godz. 9—10 i od 1—2. (725-1-3)

Większy i mniejszy narybek karpia szlachetnego

ma do sprzedania Zarząd centralny dóbr **J.O. Księcia Sanguszkii** w Gumniskach pod Tarnowem. (679-1-2)

Podrostki Yorkshire

czystej rasy, sprzedaje Jan Klominek w Trzcinicy. Podrostki 6 tygodniowe piękne egzemplarze poleca się do chowu po 10 zlr. szt., 3—4 mies. świnki lub wieprzki do chowu po 55 ct. jedno kilo żywej wagi franco, stacya Trzcinica. (678-1-4)

Kawę

codziennie świeżo paloną rozsyła w 5-kilowych workach opłatnie za zaliczką 7 zlr. 50 cent. parowa palarnia kawy **S. Bauer** w Pradze, Karlin. (677-1-5)

Leśniczy

egzaminowany, znający się najdokładniej na kulturze lasowej, pomiarach i wszystkich gałęziach fachu, **znajdzie miejsce na ordynaryę w dobrach Siemiechów** od 1 maja lub 1 kwietnia 1892 r. Wymagana jest kaucya 1000 zlr. Zgłoszenia przyjmuje się tylko osobiste za okazaniem świadectw oryginalnych. — Siemiechów, o. poczta i stacya kolei Państwowej Gromnik. (581-8-8)

Mąki z kości

parowane lub preparowane kwasem siarkowym, mąkę rogowa, superfosfatu i t. p.

odznaczone na wielu wystawach, dostarcza według cennika z zaryciem podanej ilości procentowej azotu i kwasu fosforowego, Parowa fabryka podiom, kościanej mąki i sztucznych nawozów **B. Schönberga** i **Fränkla** w Krakowie. **Zamówienia przesyłać należy albo do Agencji dla Rolników Wgo S. Mikuckiego** w Krakowie, Rynek 34, lub do podpisanych. **Ważna uwaga.** Poręczamy za wartość podanych w cenniku procentów azotu i kwasu fosforowego tylko wtedy, jeżeli zamowienie było zrobione, albo u nas, albo przez Agencya dla Rolników Wgo S. Mikuckiego, albo p. M. Meraka w Brzesku, z pominięciem wszelkich handlarzy. (412-10-22)

B. SCHÖNBERG i FRÄNKEL

w Krakowie, ulica Mostowa Nr. 6.

Kucharz żonaty, bezdzietny, wy- najchlubniejsi świadectwami, poszukuje po- sady: żona może zastąpić kłozniczną na ordynaryę lub bez niej. Adres: **Władysław Reichel** w Olszaniej obok Ustrzyk. (626-3-3)

Ogłoszenie licytacji.

Celem oddania w przedsiębiorstwo wy- konania nowego budynku, przeznaczonego na szkołę w Kaszowie, wyznacza się ter- min publicznej licytacji na **dzień 31 marca 1892 r.**, która się odbędzie w domu plebańskim w Liszkach w dniu wyznaczonym o godz. 12ej w południe, zapomocia ofert pisemnych. (593-3-3)

Warunki przedsiębiorstwa i plany mo- żna przejrzeć w kancelaryi Urzędu gmin- nego w Liszkach.

Z Rady szkolnej miejscowej w Kaszowie.

F. CEMBRONOWICZ,

majster szewski,

Kraków, ul. ś. Tomasza 21, filia: ul. Floryjańska 15,

poleca obuwie damskie od 3 zlr. 25 ct., męskie od 4 zlr. 25 ct. wzwyż, dzie- cienne z najlepszej mate- ryalu. — Reparatya tania obuwia i kaloszy. (251-1-7)

Biuro Świderskiego

w Tarnowie

poleca pośrednictwem w sprzedaży i dzierżawach rąjków większych i mniejszych, również poleca służ- bę **dworską i miejską** każdego czasu. (403-1-4)

Realność

składająca się z trzech kamienic trzech- piętrowych, położona w śródmieściu, jest z wolnej ręki do sprzedania.

Wiadomość u **Józefa Doerslera**, admi- nistratora tejeż realności, w Krakowie, ul. Wiślna Nr. 12, II. piętro. (598-6-12)

Sadzonki i nasiona leśne.

starannie opakowane, rozsyła za zaliczką począz lub koleją **Leśnictwo Zassów pod Czarna.** I. Nasiona za 1 funt = 1/2 kilo: Sosny zwy- czajnej (Pinus silvestris) zlr. 1.20, sosny ameryk. (P. strobus-Weymutha) zlr. 3.60, sosny czarnej (P. austriaca) zlr. 1.20; Świerka zlr. —80, Modrzewia zlr. —90, Akacyi zlr. —30, Brzozy zlr. —50, Olehy zlr. —55, Jesiona zlr. —15. II. Sadzonki sosna zwyczaj. 1-roczna 50 ct. sosna czarna roczna 50 ct. (sadzonki sosny 2 i 3 letn. nie sprzedajemy, bo nigdy nie są do kultury zdadne). Świerk 2, 3 i 4 letni po zlr. 1.— 1.20 i 2.—; modrzew 2, 3 i 4 letni po zlr. 2.— 2.50 i 3.—; brzoza 3 i 4 letnia zlr. 2.50, olszyna 2 i 3 letnia po zlr. 2.— 1.80, akacya 1 i 2 letnia po zlr. 2.50 i 3.—, Crategus (biała ciera na ży- wopłoty) zlr. 10.— za 1000 sztuk. (404-15-)

WYROBY SPECYALNE

PARFUMERYA

AUX VIOLETTES DE PARME

ED. PINAUD

Mydło..... AUX VIOLETTES DE PARME
Essencja dla chustek... AUX VIOLETTES DE PARME
Woda toaletowa... AUX VIOLETTES DE PARME
Pomadka..... AUX VIOLETTES DE PARME
Olejek..... AUX VIOLETTES DE PARME
Puder ryżowy... AUX VIOLETTES DE PARME
Kosmetyki... AUX VIOLETTES DE PARME

37, Boulevard de Strasbourg, 37

(113-17-)

Dra Rosa Balsam życia

jest więcej niż od 30tu lat znanym, trawieniem, apetyt i odcóżód wzdęc wznicającym i łatwo rozwalającym środkiem domowym.

Wielka flaszka 1 zlr., mała 50 cent., poczta 20 cent. więcej.

Wszystk. części opako- wania mają wyrażony obok urzędowo zło- żony znak ochronny.

Składy prawie w wszystkich aptekach Austrii-Wępiei.

Tamże jest również do nabycia: **Prazka uniwersalna maść domowa.** Według licznych doświadczeń ulti- twia ta maść wyeczyszczanie, ziarno- wanie i wyleczenie rannych części w znakomity sposób i działa prócz tego jako środek nsmierzący ból i rozcóżdzący się. (172-49-52)

Stoik po 35 i 25 c. Poczta 6 c. więcej.

Wszystk. części opako- wania mają wyrażony obok urzędowo zło- żony znak ochronny.

GŁÓWNY SKŁAD ma **B. Fragner w Pradze,** Nr. 203-204 Mała Strona apt. pod czar. Orłem. Codzienna wysyka poczta.

ROZSYŁKA

Wody Szczawnickiej

ze zdrojów

Józefiny, Magdaleny, Szczepana i Waleryi,

już rozpoczęta została i można takową nabywać na zamówienia u Henryka Mattoniego w Wiedniu, albo za pośrednictwem Zakładu zdrojowego w Szczawnicy lub też ze składu Mattoniego u H. Zoellnera w Starym Sączu, także w Krakowie u K. Wisniewskiego apteka pod Gwiazdą, J. Wentzla, J. Goldwassera, — w Tarnowie u N. Trauma, — we Lwowie u Wiktora Goldbauma i E. Mendrochowicza, — w Warszawie u Dr. T. Heinricha, H. Kucharzewskiego apt., Spadk. Karola Lilpota i Edwarda Treutlera, i Leonarda Ziemińskiego. (676-1-6)

Zarząd zakładu zdrojowego w Szczawnicy.

Schon am 1. April!

Ziehung der

Wr. Communal-Lose, Haupttreffer: 200.000 Gulden,

Teiss-Lose, Haupttreffer: 100.000 Gulden,

und zahlreiche Nebentreffer.

Wir erlassen 1 Stüek **Wr. Communal-Premesse** à fl. 3-75.
1 Stüek **Teiss-Los-Premesse** à fl. 2-50.

Beide zusammen für nur 6 Gulden!

Communallose in 25 monatlichen Raten à 8-
Teisslose in 23 monatlichen Raten à 7-
Spielrecht sofort.

Postwendende Erledigung und coulaute Anführung aller in das Bankfach einschlägigen Ordres. — Verlosungs-Anzeiger pro 1892 gratis!

M. J. Guth & Co., BANK- & WECHSLERGESCHÄFT
Wien, I., Kohlmarkt Nr. 5.

Najlepsze zdrowotne wódki.

KRAJOWA FABRYKA SPIRYTUSU, ROSOLISÓW I RUMU **Karola Neumayera**

właściciela dóbr Rokowa i Balice

w **ROKOWIE** pod **Wadowicami** (poczta i stacya kolei Wadowice)

poleca

najroznorodniejsze gatunki wódek w drzewie ciepłej wytwarzanych oraz specjalny likier zdrowotny

EXCELSIOR

pomyślu **Dra Fr. Opydo** w Wadowicach, badany i poleceny przez **Dra St. Chorobského** i **Dra J. Opieńskiego** w Krakowie, jest niezrównanym środkiem przetrwałym przeciw malaryi i febrze gastrycznej, jakoteż nieocenionym w kolkach na czynności żołądka.

Cena butelki litrowej wraz z opakowaniem i wysyłką do każdej stacyi pocztowej lub kolejowej 2 zlr. (469-12-27)

Cenniki na żądanie darmo i opłatnie.

Wspaniałe próbki prywatnym kupującym darmo i opłatnie.

Zbiory prób dla krawców nieopłacone.

MATERYE NA UBRANIA.

Peruwien i dosking dla Wiel. Duchowienstwa, materye wedle przepisu na mundury dla c. k. urzédnikóv takze dla weteranóv, strazy ogniovej, gimnastyków, liberyj, sukna na bilard i stoliki do kart, paktaiki, takze nieprzemakalne, dla myśliwych, materye do prania, pledy pogózne do 4—14 zlr. Kto chce mieć tani, rzetelny, trwały, czysto wełniany towar sukieny, a nie tanie łachy po- lecanie ze wszystkich stron i nie wartające pracy krawca, niechaj się uda do firmy

JOH. STIKAROVSKY w **Bernie,**

największy skład sukna na stałym lądzie.

Łatwo zrozumieć, że w moim stałym składzie 1/2 miliona zlr. w. a. i bardzo rozległym handlu zostaje wiele resztek; każdy więc pojmie, że z takich małych resztek i odcinków niemożna po- słać próbek, gdyż po kilkuset zamówieniach prób wrócić nioby nie zostało. Jest to więc czyste oszustwo, jeżeli firmy sukienne ogłaszają próbki resztek i odcinków. Ostrogam więc Szan. Publicznosci szczególnie przed temi firmami, zachwalającymi odcinki długości 3-10 metra. Już w podaniu jednokwowej długości znać oszustwo. Odcinki te są skrojone z niemodnych, zestarzanych sztuk nie do pozbycia, a taniejszy towar nie wart trzeciej części ceny kupa. Resztki nieodpowi- dnie będą wymienione lub zwraca się za nie pieniadze. Przy zamówieniu resztek trzeba po- dać kolor, długość i cenę. Rosztyka tylko za zaliczką, nad 10 zlr. opłatnie. Korespondencya w języku niemieckim, węgierskim, czeskim, polskim, włoskim i francuskim. (494-5-24)

VERITABLE BÉNÉDICTINE

Prawdziwy likier Bénédicte Opactwa Fécamp we Francyi

WYTWORNEGO SMAKU, WZMACNIĄJĄCY, POMAGAJĄCY TRAWIENIU I OBUZZAJĄCY APETYT.

Jeden z najlepszych likierów.

Wymagać, aby etykieta kwadrato- wa znajdowała się na spodzie bu- telki z własnoręcznym podpisem głównie dyrygującego.

Skład główny w Fécamp we Francyi. Agencya główna w Paryżu, Boulevard Hansmann 76.

Znajduje się w głównych składach win i korzeni. (498-3-17)

Clayton & Shuttleworth, Fabryki maszyn rolniczych w *Lincoln, Wiedniu, Pesscie i t. d.*

Filia w **Krakowie:** Biuro rynek 34, pełnomocnik **S. Mikucki.**

polecają na nadchodzący sezon:

plugi uniwersalne i inne, ekstypyatory, kulturyatory, plewniki, walce pierścieniowe, brony, siewniki szerokokrotne i rzędowe, ze wszystkich najbardziej ulepszone, tudzież wszelkiego rodzaju maszyny i narzędzia rolnicze. (578 6 12)

Cenniki ilustrowane darmo i opłatnie.

AGENCE INTERNATIONALE

Mme de SIKORSKA

CRACOVIE, Hotel de Saxe,

recommende: une institutrice allemande artiste musicienne possédant à fond l'anglais et le français, brillantes références. Deux jeunes filles fort bien recommandées à faire venir de la France. — Anglaise (governess) possédant le français — à fond. (669-2-3)

Ekonom, kawaler, 27 lat, z du- goletnią i dobrą praktyką ze wzorowych gospodarstw — poszukuje posady.

Łaskawe oferty uprasza pod: **A. H. M.** poste restante **Olszanica** koło Ustrzyk dolnych. (630-2-3)

Osoba młoda, z dobrej ro- dziny, z chludnemi świadectwami, uzdolniona do zupełnego zaopiekowania się dziećmi i zająca się domowem gospodarstwem, poszukuje po- sady jako bona lub panna, w kraju lub zagranicą. — Łaskawe oferty przyjmujmie **Wielebna Matka Przełożona zakładu św. Jadwigi w Krakowie,** ul. Poleska Nr. 7. (665-2-3)

Figury. Pana Jezusa leżąca, Zmartwychwsta- nie Chrystusa Pana, Serce Maryi i Je- zusa i t. d., rzeźbione artystycznie z drzewa, odwey z masy mozkowej i gipsu i t. p., w różnej wielkości;

Stacye Męki Pańskiej olejdunki, na płótnie ręcznie malowane, z masy mozkowej, terrakoty, w ra- mach odpowiednich i rozmaitej wielkości, po najtaniejszych cenach (671-2-3)

w pierwszym gólw. magazynie przyborów kościelnych **Stanisława Przybyłskiego** w Krakowie, linia A—B, Nr. 46.

Największy wybór fortepianów, pianin i harmonij

w składzie **J. M. KORDECKIEGO**

w Krakowie, dawniej hotel Victoria.

SPRZEDAŻ ZAMIENNA.

Wynajem. (419-9-104)

5 Buhajków rasy Simmenthal,

czystej krwi, pochodzących od oryginalnych importowanych sztuk, w wieku 1—1 1/2 roku;

7 Buhajków rasy Simmenthal-Kuhland,

w wieku 1—1 1/2 roku;

sprzedaje

ZARZĄD DÓBR w OKOCIMIE,

stacya Słotwina. (644-4-6)

SOLITER wyleczenie niezawodne w dwóch godzinach przez użycie Globules Secretana apt. uwieś. nagroda Środek nieomylny, przyjęty w szpitalach Paryżkich. Globules Secretan usuwają wszelkiego gatunku robaki u ludzi i zwierząt domowych.

W Krakowie w apt.: **PP. Wiszniewskiego i Redyka.** (100-4-6)

KUCHARZ

dobrze polecony, poszukuje posady. — Blizsza wiadomość pod liter. **K. S. Nr. 200** poste restante **Tarnów.** (629-2-3)

Od 20 lat istniejące kon. przez c. k. Namiestnictwo

Biuro Stręczeń Sług

MARYI MIKULSKIEJ

w Krakowie, ul. Golebia Nr. 16,

poleca każdego czasu, tak w mieście, jako i na prowincji: wielki wybór Bon, Panien służących, Rządów dóbr, Ekonomów, Ogrodników, Kucha- rzy, Lokal, Gospodyn, Kucharek, Pokojowych, Praozek, Nianiek, Mamek, kosiarzy, ludzi do ro- bót polnych i innych fachowych ludzi. Na listy ophacone, z dołożoną marką pocztową, odpo- wiedź odwrotna. (623-3-3)

TRAWA MIODOWA

(*Holcus lanatus*)

nasienie świeże i pewne na grunta suche lub mokre, zupełnie liche, na pastwiska wyborna roślinna raz zasiana trwa kilka lat. Jeden korzec wraz z workiem kosztuje 4 zlr. w. a., przy zaku- piu naraz 10 korcy dodaje się korzec bezpłat- nie. Zamówienia uskutecznia **J. Balisiewicz,** skład nasion w **Bochni.** (426 10-30)

Jeżeli potrzebują ogłaszać w dzien- nikach krajowych lub zagranicznych, to zawsze uskuteczniac lub najtaniej przez (175-90-)

Centralne Bióro ogłoszeń

we Lwowie, ul. Kopernika I. 11.

Najtańszy nawóz sztuczny.

Małą fosforanową Thomasa

zawierającą 14 do 18% kwasu fosforowego, dostarcza całemi wagonami i częściowo

Agencya dla Rolników **S. Mikuckiego** w KRAKOWIE. Cenniki na żądanie franco. (572-6-6)

Do Rodziców i Panien.

Małżeństwo.

Kosmopolita, młodzieniec ze stanu szla- checkiego, poważny, poszukuje towarzyski życia. Paniąka niżej lat 18, zebrane z przesłaniem fotografii łaskawie się zgło- sić pod lit.: **L. S. 12, Hauptpostamt, Berlin.** (620-4-4)

Odezwa do wszystkich posiadaczy koni.

Man zaszczyt zawiadomić, że każdego wtorku przyjeżdżam na targ koni do Krakowa, celem zakupu odpowiedzialnie do zabicia koni. Na za- mówienie przybędę do domu. (722-2-6)

Jan Englert, właściciel pierwszej bielskiej rzeźalni i masarni końskiej w Bielsku.

KASY

stare i nowe sprzedaje najtaniej (100-183-)

EMIL WEINER, Wien, I., Sal-thorgasse 4.

Willañskie wina

naturalne i własnego chowu, z *mojej własnej piwnicy.*

Czerwone po 25, 30, 35, 40 ct.

Willañskie Auslese po 40, 45, 50 ct.

Białe po 24, 26, 30 ct.

Wina deserowe po 30, 35, 40 (naj- lepsze po 50 ct.).

Riesling po 40, 45 ct.

Schiller wyborne po 25, 30 ct.

Ceny za litr, za zaliczką lub za gotówkę. Probki od 30 litrów wzwyż. Bezczy przyjmują napowrót opłatnie po policzonej cen- nie kosztu. (643-3-)

ANDREAS HAAL, Weinbergbesitzer in Villany, Ungarn.

Firma założona 1812. **Milkkrotnie odznaczona.**

M. RITTER w Lipniku (w Morawie)

FABRYKA ZNAKOMITYCH LIKIERÓW.

Dowóz rumu Jamaica, koniaku i herbaty.

GLÓWNE ZASTĘPSTWO FIRMY COUTANCEAU & Comp.

COGNAC - BORDEAUX.

Szczegółość: **Campagne - Radetzky - Ritter** polecany przez słynnych lekarzy. (44-26-27)

Do dzisiejszego Nru dołącza się dla prenumeratorów zamiejsco- wych: **Ogłoszenie o wyszłym pierwszym rocz- niku „Przewodnika Praktycznego.”**